

Praxis Avrea Qvotidianarvm Rervm Ecclesiastici Fori

In qua Variæ Iuridicæ Resolutiones ex approbatis traditionibus Doctorum,
atque diuersorum Tribunalium, præsertim Rotæ Romanæ, Decisionibus,
excerptæ, continentur; Opvs Qvatvor Partibvs Distinctvm

Continens Tertiam, & Quartam Partem: Quibus, hac nostra editione ab
innumeris mendis repurgata ...

Riccio, Giovanni Luigi

Venetiis, M.DC.LXXIV.

Praxis Bvllæ Clementis VIII. contra sollicitantes mulieres in confessione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98599)

ti honoris dignitas, atque excellentia, quæ omnibus rebus antefertur l. Iulianus, vbi Iason, & reliqui, ff. si quis omnia causa testamenti, & in cuius comparatione pro nihilo reputantur mille Thesauri, & diuitiæ ca. ex merit. 6. quæst. 1. cap. licet de accusat. Vnde in Eccl. c. 2. melius est habere bonum nomen, quam diuitiæ multæ; Honor enim secundum Boer. in conf. 22. præferri debet omni interesse mundano, & secundum Annan. in conf. 80. qui agit causam honoris dicitur agere causam sanguinis, vnde Bald. in conf. 318. vol. 1. non esse puniendum illum, qui ex causa honoris hominem occiderit, quia in illo casu equiparatur furioso, cui omnes parcere tenentur, l. furioso, ff. de regul. iur. l. infans, ff. de sicarijs, & idem Bald. in conf. 23. vol. 2. quo fit, vt ne dum pro honore proprio tuendo hoc procedat, verum etiam, & consanguineorum, c. dilecti de sententia excomm. in 6. & ad hoc etiam facit, quod voluit Anchar. in conf. 223. n. 4. vbi causam honoris grauiorem esse inter grauissimas per text. in l. isti quidem, ff. de eo quod metus causa: immo secundum Menoch. conf. 94. vol. 1. Ipsimet vite anteferri consuevit à sapientissimis, Eminentissimisque Viris, sequitur Capicius decif. 7. n. 5. Vnde Marcus Tull. in Philippica 3. Ad decus, & libertatem nati sumus, aut hæc teneamus, aut cum dignitate moriamur, vnde Apostolus 1. ad Corint. c. 9. ait, Expedi mihi magis mori, quam gloriam meam quis euacuet, vnde non tenetur quis suam famam, & honorem negligere, & habetur etiam in c. 9. 12. q. 1. ex quibus videbatur dicendum dictum adolescentem minimè contraxisse excommunicationem, ex quo honoris gratia illum tentantem percussit, & non eundo per mendicata suffragia, hanc eandem questionem decidere videtur Baiardus ad Clar. in §. sodomia, num. 5. Vbi facit mentionem de quodam scholare, qui cum tentatus fuisset à suo Pedagogo gladio cum interemit. Propter quod ne dum fuit liberatus puer, verum etiam summopere magnificatus ob egregium factum attēta illius ætate.

Secundo, quia masculinum concipit femininum, l. qui duos, l. si ita scriptum, ff. de legatis 2. & in iure clarum est occidentem clericum inuentum cum vxore, de filia, vel sponsa, non incurrere excommuni. c. si verò, de sent. excomm. Nauar. conf. 62. eod. tit. Igitur ita dicendum in causa supradicta ex identitate rationum.

PRAXIS BULLÆ CLEMENTIS VIII.
contra sollicitantes mulieres in confessione.

RESOLVT. LXV.

- 1 Bulla est stricti iuris, & non recipit extensionem.
- 2 Verba legis sunt ad vnguem seruanda.
- 3 Is dicitur facere, qui iubet aliquid facere.
- 4 Damnum dat, qui damno dari iubet.
- 5 Pœna inflicta contra facientem, procedit contra mandantem.
- 6 Mandator, & mandatarius possunt de crimine accusari.
- 7 Rati habitio retrahitur, & comparatur mandato.
- 8 Statutum contra perpetrantem, procedit contra mandantem.
- 9 Accusans de homicidio, si probat mandatum, obtinebit.
- 10 In penis non est facienda extensio, quando non est eadem ratio.

An Bulla Clementis VIII. contra sollicitantes mulieres in confessione locum sibi vindicet contra sollicitantes per interpositam personam.

Vidi disputari, ac controuerti inter doctissimos Viros, an dispositio Bullæ Clementis Octau. eiusque pœna locum sibi vindicet, & procedat contra Aloys. Rice. Praxis. Pars I II.

tra sollicitantes mulieres ad turpia per interpositam personam, & pro parte negatiua adducebatur bullam esse stricti iuris, vt latè per Nattam in conf. 39. vol. 1. post Felinum in cap. perpetuus de fide instrumentorum, Rubeus conf. 17. num. 7. & sequenti, & proinde non recipit extensionem, Anna allegat. 39. præterquam in casibus à iure expressis glo. in l. error. C. de iur. & fact. ignoran. Vnde cum ex verbis dictæ Bullæ non comprehendatur mandans sollicitari, propterea non extendenda ad dict. casum, Verba enim legis sunt ad vnguem seruanda, l. 1. §. is, qui nauem, ff. de exercitoria actione, nec ab eius significatione recedendum est, l. non aliter, ff. de legat. 3. Faber decif. 16. C. de verborum signific. Mandosius conf. 32. Monaldus conf. 43. vol. 1. & cum in verbis legis non est ambiguitas non est de eius mente disputandum, l. ille, aut ille, ff. de legat. 3. prout in casu nostro, in quo de verbis bullæ non dubitatur, cum euidenter apparet legislatorem voluisse comprehendere tantummodo sollicitantem, non autem mandantem sollicitari; facit etiam pro hac eadem opinione, quod verba prævalent menti legis, quando mens non repugnat verbis, l. si quis filium, C. de liber. præter. cap. præterea, de verborum significat. Bald. confil. 32. vol. 1. Alex. conf. 324. vol. 2. Alciatus responsio 60. nu. 3. & seq. Decius consilio 12. vol. 1.

Cæterum contrariam sententiam de iure fuit responsum, scilicet, quod dicta bulla comprehendat etiam mandantem sollicitari mulierem ad turpia, ex tex. in l. manumissiones ff. de iustitia, & iure, & in l. si amicis, ff. de adult. quibus iuribus probatur eum dici facere, qui iubet id facere, vnde in l. capiend. §. is damnum dat, ff. de regul. iur. habetur, quod is damnum dat, qui iubet damnum dare, & regula iuris est, qui est causa damni damnum dedisse videtur, & quicquid est causa causæ, est causæ causati d. l. manumissiones, ff. de iustitia, & iure, item dicebant, quod qui per alium facit per se ipsum facere videtur cap. qui per alium, de regul. iuris lib. 6. & consequenter, licet bulla infligat pœnas contra sollicitantes, videtur etiam infligere contra mandantem per interpositam personam ex regul. supradicta, quæ etiam probatur per text. in l. 1. §. deiecitse, ff. de vi, & vi armata per quem text. disponitur, quod parum refert suis manibus quis deiciat, vel per alium, vt probatur etiam in capit. ex parte de restitut. spoliator. vbi remedium recuperandæ possessionis interponitur, tam contra spoliantem, quam contra mandantem spoliari, vel ratum habentem, & ratio est secundum Menochium in tractatu de adipiscenda possess. remedio 21. pœna inflicta contra agentem aliquid procedit etiam contra mandantem sequitur Personalis quæst. 23. Tomingius decif. 42. & facit text. in l. non ideo minus, C. de accusationibus, vbi dicitur, quando mandatum mandatarius non excusat, tam mandator, quam mandatarius possunt de crimine accusari ad idem tex. in cap. mulieres, de sent. excommunicat. Vbi pœna Canonis si quis suadente diabolo 17. q. 4. procedit, tam contra percipientem clericum, quam contra mandantem percipi, vt pariter decisum refert Franciscus Marcus in decif. 893. parte 2. Duen. regul. 91. Clarus in §. fin. quæst. 36. in principio, quod ampliatur etiam procedere contra ratificantem percussorem eius nomine factam cap. cum quis de sentent. excommunicat. in 6. Cum rati habitio retrahatur, & mandato comparetur cap. rati habitio, de regul. iur. in 6. & omnia nostra facimus quibus nostra impartitur authoritas, l. 2. C. de vet. iur. enucleando, & glof. in cap. fin. de accus. Vbi inter facientem, iubentem, & mandantem nullum discrimen, cum mandans dicatur verè, & propriè facere, l. non solum, §. qui mandato ff. de iniur. vbi mandans

dans inferri iniuriam censetur ipsemet propriè, & verè iniuriam intulisse, & probatur etiam in d. cap. mulieres ibi cum sic verè committat, cuius autoritate, vel mandato delictum committit probatur, & facit ad idem text. in l. athletas, §. Pomponius in verbo inferuire, ff. de his, qui notantur infamia, ubi quantum ad effectum iuris, scilicet quo ad poenam mandans dicitur propriè facere, & propterea statutum contra aliquod perpetrantem procedit etiam contra mandantem id patrari, quia ut dixi mandans dicitur propriè, & verè delinquere: gl. in c. gaudemus de diuortijs; ideo eadem poena puniatur, ut probatur in l. aut qui aliter in fine, ff. quod vi, aut clam. & in Clem. 2. de penis, quod procedere etiam in statutis scripsit Philippus Decius in cit. lege capienda, §. is damnum dat, quod valdè mirandum est secundum Bart. in l. quemadmodum, C. de agricol. & censitis l. 1. ubi inquit, quod poena statuti puniens facientem maleficium, habet locum in mandante, ut latè post eum prosequitur Veronen. in cons. 33. in ultimo dubio, Mandell. consil. 71. vol. 1. Merenda consilio decimo sexto, nu. quarto, & sequenti, hinc est, quod si quis accuset aliquem fecisse homicidium, & probaret tantummodo de mandato obtinere, ut notat Ioan. Monachus in regula, qui per alium de regulis iuris in 6. quem refert, & sequitur Bald. in capitul. primo, §. iniuria, versiculo pone de pace, iure firmanda, & si quis esset inquisitus de mandato, & de castigatione probaretur, pariter obtineret secundum eundem Bald. in leg. hæc verba per illum tex. ff. de his, qui notantur infamia. Alexand. consilio 128. volumine quarto tandem probatur, quod cum bulla loquatur in rem, & non in personam, ut quia dicit, si quis sollicitauerit, proinde comprehenditur, qui mandauit. Abbas in citato cap. mulieres, de sententia excommunicat. Corneus consil. 69. volum. 3. & in consilio 249. volum. 1.

10 Non obstat, quod in penis non est faciendi extensio capitul. in penis de regulis iuris, capit. statutum, de elect. quia procedit quando non est eadem ratio, prout in casu nostro, in quo tam in sollicitantes, quam in mandante sollicitari concurret eadem ratio, & mens finalis bullæ.

RESOLVT. LXVI.

- 1 Lex pœnalis non est extendenda.
- 2 Liquida probatio requiritur ad hoc, ut pœna committatur.
- 3 In pœnibus non defertur iuramentum in supplementum probationis.

An pœna sancita in Bulla Clement. VIII. contra sollicitantes mulieres in confessione locum sibi vendicet contra sollicitantes pueros.

Purius consultus de hoc articulo, semper respondi, mihi dubitationem facere naturam constitutionis, quæ cum sit pœnalis, & pœnarum inductiua, minimè extendenda est, ex notabili doctrina Bald. in l. cum proponas, C. de heredibus instituendis, & l. in testamento, ff. eodem, ubi casus pœnales sunt stricti iuris, & non recipiunt extensionem, sequitur Dec. in consilio 90. volumine primo, & in l. non videtur facere, §. 1. ff. de regulis iur. quia cum agitur de pœna, mitior interpretatio fieri debet, l. interpretationem, ff. de pœnis, l. non debet, §. in pœnibus, ff. de regulis iuris, & in cap. in pœnis, eodem in 6. facit text. in l. Præses, ff. de pœnis, & capitul. pœnæ, de penitent. distinctione prima: hinc est, quod si præcipiatur fieri aliquid sub pœna, non intelligitur, quod ipso iure pœna committatur, gloss. in cap. sicut tuis, in verb. interminatione, de simonia, gloss. in cap. primo, in gloss. 2. de sagittarijs, & in cap. cum esset

2 in gloss. final. de simonia. & liquida requiritur probatio, ut pœna committatur Bald. in cap. primo qualiter vasa pseudo priuatur, allegat text. in l. lex testamenti, ff. de condit. & demonstrat. & propterea in pœnibus non defertur iuramentum in supplementum probationis, idem Bald. in l. 1. versicul. ex hoc patet, C. de ijs, quæ pœnæ nomine: pœnæ enim sunt stricti iuris, Oldrad. in consilio 122. & proinde ut supra dixi in eis non fit extensio, unde Bald. in l. cum pater, §. pater certam, ff. de legatis 2. & in citat. l. in testamento, dixit pœnam esse odiosam, & in vno capitulo appositam, non videri in alio repetita, ad idem gloss. magistra in Clem. final. in verb. sanctioni, de vita, & honestate clericorum, & in Clement. final. in gloss. final. de penis, latè Dec. in cap. secundo requiris, de appellatio, & dato, quod dispositio principalis extendatur; pœna tamen, quia odiosa est, extendi non debet, ut notabiliter scripsit Ioan. Andr. in capitul. dispendiosa, de re scriptis in sexto, & ibidem Geminian. in verbo non incidenter, sequitur Panormitan. in capitul. primo de locat. & idem Geminian. in capitul. si forte, verb. incidenter, de electione, & idem tenet Imol. post Butrium, quem ibi refert, in capitul. final. de re scriptis, pœna enim locum non habet, nisi statuta fuerit, leg. at si quis, §. Diuus, ff. de religiosis, & sumptibus funer. Ex quo infert Bald. in leg. tertia, C. de sacrosanctis ecclesijs, pœnas esse odiosas, & locum non habere, nisi in casibus expressis a iure; & ideo ut pœna euitetur, attenditur initium secundum Bartol. in leg. quod ait lex. in secundo notab. ff. de adulterijs, & in l. vnica, C. de nudinis. Geminian. in capitul. auaritiæ, in fine, de electione in sexto, & adeo pœnas esse restringendas secundum Dec. loco sapius cit. quod licet appellatione hæredis, veniat heres hæredis, l. final. C. de hæredibus instituendis; hoc locum non habet, ubi agitur de pœna, ut notabiliter scripsit Bartol. in l. multa ff. de conditionibus, & demonstrationibus, & Bald. in citat. leg. final. questione vigesima prima, & sequent. & licet nomine venditionis etiam alij contractus comprehendantur, l. statu liberi, §. Quintus, ff. de statu liberi, tamen in materia pœnali strictè accipitur pro contractu venditionis, ut notat Bald. in leg. qui duobus, ff. de fassis. Spec. in titul. de emptione, & venditione, §. nunc dicendum, versicul. sed pone, & notatur in capitul. final. de excessibus prælator. in 6. Hinc est, quod si pœna pro delictis veniat infligenda, quæ mitior est, irrogari debet, Decius in l. in obsecris, num. 12. & sequent. ff. de reg. iur.

Ceterum, suprapositis nihil obstantibus, contrariam sententiam de iure veriore, & magis rationi consonam arbitror, ex eo quia ratio in ipsa constitutione expressa contra confessarios sollicitantes mulieres ad actus impudicos, videtur comprehendere etiam confessores, allicientes adolescentes ad peccatum nefandum, cum multò grauius sit hoc crimen, capit. adulterij malum 33. questione 6.

Non obstant contraria præsertim illud, quod in pœnibus non est licita extensio, quia multis respondetur. Primò, quod illud non procedit, quando agitur de remouendo fraudem, prout in casu, de quo fit mentio; tunc enim etiam in pœnibus fit extensio, ne dispositio reddatur elusoria, cap. si Cinitas, & ibi Doctor. in secundo notabil. de sententia excommunicat. in 6. & hoc notat gloss. final. in cap. quamquam, de vsuris in 6. ibi, dum inquit, alias facile esset hanc constitutionem eludere, & illam glossam notat Geminian. ibi in 3. notab. & ad idem glo. in Clem. 1. in verb. sepellire, in fine, de sepulturis, & in l. sed Iulianus, §. final. ff. de calumniatoribus, & in l. sed Iulianus, §. mutui dationem, ff. Ad Macedonianum.

Secundo, quia per dictam Bullam prouisum fuit publice

publicæ utilitati, ne scilicet delicta committantur, argumento text. in l. ita vulneratus, ff. ad legem Aquiliam, quo casu etiam in materia penali extensio fieri debet, ne delictum remaneat impunitum, l. 2. §. exercitum, ff. de his, qui notantur infamia, Bartol. in l. quemadmodum in quinto notabil. C. de agricolis, & censitis lib. vndecimo, cum similibus apud Dec. in consil. 15. & Roman. 115. & Castrenf. in consil. 23.

Tertio, quoniam in dicta Bulla agitur de salute animæ, ne scilicet occasio confessionis talia enormia, & graua delicta perpetrentur, quo etiam casu constitutio penaliter extenditur.

RESOLVTIO LXVII.

- 1 In penalibus non fit extensio.
- 2 Priuilegium tantum disponit, quantum loquitur.
- 3 Lex lata contra raptos virginum, non habet locum in virgine rapiente virum.

Bulla Clement. VIII. contra sollicitantes mulieres in confessione, an locum habeat si mulier sollicitauerit Confessarium.

Super proposito dubio consultus, respondi præfatam Bullam, etenim indubitata, & recepta est apud omnes iuris conclusio ius in iniquum non esse retorquendum, l. final. ff. quod quisque iuris, capitulum cum omnes, vbi Felin. latissime in 3. col. de constitutionibus. Afflicti. in decisione 9. Grammat. in decis. 32. Faber in decisione 3. C. de precibus Imperatori offerendis, maxime cum finis in penalibus & odiosis, in quibus non fit extensio de casu ad casum capitulum statutum de electione, l. cum quidam ff. de liberis, & posthumis, odia enim sunt restringenda, cap. odia, vbi latè per Dinum, & reliquos de regulis iuris in 6. & ideo Alban. in consilio 112. quem refert de Rube. in consilio 75. volumine primo, dispositio odiosa æquipollet priuilegio, quod tantum disponit quantum loquitur, capitulum porro de priuilegiis, cap. recepit, & cap. cum plantare, eodem titulo, sicut dicimus de instrumento, l. ad probationem, C. de probationibus, & de rescripto Apostolico, cap. 1. & 9. de officio delegati. Afflicti. in decisione 27. Rota diuers. in decisione 8. parte secunda, ac de sententia. Anna consilio 24. volumine secundo, & in penalibus causis benignius interpretandum est l. interpretatione, & text. in l. preses, ff. de penis, & est communis opinio secundum Innocent. in cap. 2. de locato, casus enim penales sunt stricti iuris, & non recipiunt interpretationem extensiuam, Bald. in l. cum proponas, C. de hæredibus instituendis l. ason. in l. si quis seruo, C. de furtis, & latè Dec. in l. in penis, ff. de regulis iuris. Hinc est, quod pena locum non habet, nisi statuta sit expressè, l. si quis, §. Diuus, ff. de religiosis, & sumptibus, per quem text. dixit Bald. in l. tertia, C. de sacrosanctis ecclesiis in princip. & quod penæ odiosæ cum sint, & adiectæ in aliqua Bulla edicto, seu statuto infligi debent iuxta tenorem, & seriem ipsius, sin autem non reperiuntur expressæ, cessant ex quo non habent locum præter casus à iure expressos. Quare cum in verbis dictæ Bullæ non reperiatur sancita pena, nisi contra Confessarios, qui in actu confessionis, vel post incontinenti mulieres ad turpia sollicitant, penæ iure merito extendi non debent ad mulieres sollicitantes Confessarios cum in Bullis, & edictis non habeat locum argumentum a contrario sensu, Bald. in citat. capitulum cum omnes, de Constitut. Alexand. in l. final. ff. de in ius vocando, & ad supradicta, facit illud simile de rapto, quod pena l. vnice, C. de rapto virginum, minime locum habeat quando virgo rapit

virum, vt voluit Castrenf. in l. raptos C. de Episcopis, & Clericis, & in dicta l. prima. Truius. in decisione vigesima septima, parte secunda, & Clarus in §. raptum in fine facit etiam, quia iuxta dispositionem Concilij Tridentini sessione 24. cap. decimotertio contra raptos inflicta est excommunicatio, in qua de iure non fit extensio, capitulum final. de sententia excommunicat.

RESOLVT. LXVIII.

- 1 Filiatio contrahitur per absolutionem.
- 2 Per baptismum, & confirmationem contrahitur spiritualis cognatio.
- 3 Presbyter, qui fornicatus est cum filia spirituali, deponitur ab officio.
- 4 Confessio, quam non sequitur absolutio dicitur sacramentalis, modo fiat à peccatore in recognitionem suæ culpæ.
- 5 Confessio etiā si non sit perfectæ, nihilominus non potest reuelari.

An sit filia spiritualis illa, quam sacerdos semel audiuit in confessione, & non absoluit.

Fuit dubitatum, an ad effectum contrahendi penas inflictas in Constitutione Synodali Neapolitana, qua excommunicantur Confessarii sollicitantes filias spirituales ad turpia, dicatur filia illa, quam Sacerdos semel audiuit in confessione, quam tamen minime absoluit.

Et prima consideratione videbatur concludendum, quod non, ex eo quod tantum filiatio spiritualis contrahitur per absolutionem, & est communis opinio Canonistarum, & Summistarum vt testatur Corduba questione 122. Armilla verbo absolutio. Graff. consilio primo, de cognat. spirituali, volum. 1. & idem videtur sentire Enriq. qui in libro primo de Sacramentis in genere, cap. 14. §. 8. voluit tantum contrahi filiationem spiritualement per absolutionem.

- 2 Dicit enim per baptismum, & confirmationem, qui baptizat, aut confirmat, & susceptor contrahit cognationem spiritualement patris ad filium, quæ est impedimentum matrimonij, ex absolutione autem peccatorum confessarius cognationem non contrahit cum filia spirituali. Rursus est text. Soti distinctione 42. vbi explicando text. in dict. cap. omnes, dicit, quod cum absolutionis gratia quædam sit cum Deo reconciliatio, quodammodo penitentes sunt spirituales sacerdotis filij. Deinde eadem distinct. questione prima, articul. 2. conclusione 1. versicul. quod si. Illud autem Simmachus ob id induxit, vt duos subinde Canones appenderet, quibus cauere sacerdotibus, & deinde Episcopis iubet, ne se cum illis, quas à peccatis absoluerint, carnaliter commisceant: Eset enim graue sacrilegium: Quare dixit text. in capitulum si quis Sacerdos. 30. questione 1. quod presbyter, qui cum tali filia spirituali fornicatus fuerit, ab omni officio deponendus est, & duodecim annis penitere debet, & cap. non debet 30. questione prima, dicit, quod si eslet Episcopus tale facinus committens, debet annis quindecim penitere. Tamen contrarium credimus in casu nostro. Tum quia filiatio contrahitur per confessionem peccatorum, capitulum ad limina, §. final. cap. sequent. cum duobus sequentibus. 30. questione prima. sed ista confessio est peccata sua, ergo. Hinc dixit text. in dict. §. final. Dicitur enim filia spiritualis, quæ ei peccata sua confitetur. Tum etiam, quia vt cognatio carnalis contrahitur per vnicum actum completum, atque cognatio spiritualis per vnicum actum suscipiendo infantem de sacro fonte, vel leuando, quia statim conficiuntur compadres, gloss. in dict. cap. omnes, ita etiam videtur, quod contrahatur filiatio spiritualis

tualis per vnicum actum confessionis; Tum etiam, quia sicut filiatio carnalis præsumitur quando quis habitus est, & reputatus pro filio. Abb. in capitul. accedens, numero nono, de purgat. canon. Ita etiam videtur ex vnicu actu contrahi filiationem spiritua-
 4 lem. Tum etiam, quia confessio, quam non sequitur absolutio dicitur sacramentalis, modo fiat à peccatore in recognitionem suæ culpæ, & sacerdoti, quatenus est iudex in foro pœnitentia, seu quatenus gerit vicem Christi, & cum spe veniæ, seu absolutionis à sacerdote illo impetrandæ. Vnde licet confessor non absoluat pœnitentem, eo quod confessio nondum sit perfecta, vel quia vult super casu aliquo consulere, iuxta text. in capitul. officij de penit. & remiss. vel ob aliquam causam aliam, seu pro voluntate absolutionem differre, vel negare, tamen confessio erit sacramentalis, vnde nullo modo est reuelanda. Sicut dixit Ioan. a Med. C. de confes. tractat. 2. quæst. 7. vers. nec obstant. Tum etiam, quia ideo fuit factum, ut per confessionem contrahatur cognatio spiritualis inter sacerdotem, & mulierem confitentem, ut tollatur peccandi occasio. Turceremat. in sum. 30. quæst. 1. numero 9.

Quare dicendum est, quod eo ipso, quod mulier sacramentaliter confitetur, licet non absoluitur, ita-
 tim efficitur filia spiritualis, ita ut confessor eam sollicitans peccet, ac si esset eius filia spiritualis. Sed si accessit mulier non sub spe veniæ, sed prauo animo, quia erat capta amore confessorij, & ideo non fuit facta absolutio, tunc non credimus per illum actum confessionis induci filiationem in foro interiori, cum non sit facta confessio sub spe veniæ. Hinc peccata dicta non tenentur Confessor celare sigillo sacramentali. Syluest. in verbo confessor. 3. quæstione tertia, versic. quarto, & quinto. Sotus de ratione teger. membr. 3. quæst. 4. versic. verum tamen. Attamen secus dicemus in foro exteriori, quia tunc recurrimus ad actiones extrinsecas, & secundum illas de intrinsecis præsumimus, capitul. quod interrogasti, distinctione vigesima septima. Quare eo ipso quod probaretur mulierem accessisse ad confessionem, præsumitur hoc fecisse spe veniæ, & ita contractam filiationem spiritua-
 5 lem.

RESOLVT. LXIX.

- 1 Sacerdos cognoscens carnaliter suam filiam spiritua-
 lem, fornicatur, & sacrilegium committit, & adulterium.
- 2 Inquisitor hæreticæ prauitatis potest agere contra sacer-
 dotes nefarios, qui mulieres in sacris confessionibus ad
 illicita pronocant.
- 3 Filiatio spiritualis est similis cognationi spirituali.
- 4 Semel excommunicatus, semper remanet excommunicatus,
 donec absoluitur.
- 5 Inimicus semel, semper præsumitur inimicus, nisi sit se-
 quita reconciliatio.
- 6 Voluntas semper præsumitur durare, nisi probetur mu-
 tata.
- 7 Semel dominus, semper præsumitur dominus, nisi contra-
 rium probetur.

An quæ semel fuit filia spiritualis, dicatur semper filia ad effectum, ut sollicitans eam incidat in pœnas.

Supponatur quendam Confessarium audiuisset, semel tantum quendam confessionem cuiusdam mulieris, verum illam post biennium ad turpia sollicitauerat, quare fuit dubitatum, an incidisset in pœnas præfatæ Bullæ, in quo articulo dicebam punctum consistere in eo, An ita contrahatur filiatio spiritualis, ut semper eius vinculum duret, verbi gratia, An confes-

sarij licentia eo ipso reuocata censetur, quia sollicitauit mulierem ad turpia, vel carnaliter eam cognouit, quæ ante vnum annum, vel biennium eidem suæ peccata confessa fuerat: priusquam deveniam ad decisionem huius casus operpretum esse duxi præmittere grauitatem huius sceleris, ut illa cognita magis arceantur ab hoc crimine.

Et primum sacerdos carnaliter cognoscens suam filiam spiritua-
 1 lem fornicatur, 32. quæst. 4. cap. meretrices. Deinde committit sacrilegium, 32. quæst. 2. capitul. si quis il 2. præterea committit adulterium, quod connumeratur inter grauiora delicta, Glossa in cap. final de purg. cano. quam quidem gloss. Abb. intelligit in presbytero, qui habet concubitum cum filia sua spirituali 30. quæst. 1. capit. nosce, & capit. fin. quæ dicit, quod magis peccat Sacerdos cognoscens filiam suam spiritua-
 2 lem, quam uxorem alterius, & magis abstinendum est à cognatione spirituali, quam carnali, quia cum cognatio spiritualis procedat ex venerabiliore parte, est magis digna veneratione, vide optimum text. 30. quæst. 3. cap. 1. & cap. Pictannum. Panormitan. in cap. final. de purg. canon. Decius in cap. at si clerici, numero 232. de iudic. Potest etiam inquisitor hæreticæ prauitatis contra Sacerdotes nefarios agere, qui in sacris confessionibus mulieres ad talem concubitum prouocauerint, quia per suum ausum nefarium videntur male sentire de hoc sacramento pœnitentiæ, illo abutendo; nam sacramentum, quod ex institutione diuina est medela spiritualis, venenum ad perpetuam mortem efficere contendunt, ita Ignat. Lopez in addit. ad pragmat. crimin. Diaz capit. 32. Imò Henric. ubi supra, addit. quod Confessarius male de fide, aut sacramentis sentit, non solum si intra confessionem, sed etiam, si circiter illam sollicitat ad malum, quod quam sit grane peccatum, testatur Sotus, qui supra dicens grauius esse hoc peccatum, si ex confessione sacerdos nactus esset animum complicandi se cum filia pœnitente, vide Graff. in Editione 1600. parte prima, libro secundo, capitul. 48. numero decimo sexto in fine. Quare merito iste in foro pœnitentiæ debet iugiter pœnitere; cap. omnes, in fine 30. quæst. 1. quia continua peccatorum memoria multum operatur. Item ipso facto debet cessare ab audientia confessionum, ut in eo, in quo deliquit, puniatur, & in foro exteriori si fuerit conuictus est deponendus ab omni dignitatis honore d.c. omnes, & c. non debet.

Quo præmissis, pro parte affirmatiua, quod ita contrahatur filiatio spiritualis, ut eius vinculum semper duret facit primo, quia ut affinitas, & consanguinitas, & compaternitas contracta per cognationem spiritua-
 3 lem semper durat sic videtur dicendum in ista filiatione spirituali, cum sit similis cognationi spirituali gloss. in dict. capitul. omnes. Tum etiam, quia vinculum postquam est contractum in sacramentis semper durat, ita text. in cap. licet 32. quæstione septima, quod adeo verum est, ut mortuus resuscitatus ad vitam si erat baptizatus, aut ordinatus, aut confirmatus, non debet aliquod istorum sacramentorum reiterare, sic etiam videtur dicendum de vinculo, quod contrahitur per sacramentum pœnitentiæ. Facit etiam regula, quod semel de regul. iuris in 6. gloss. in capitul. quæ semel 19. quæstione tertia, ubi semel Deo sacratæ semper sacratæ manent; imò etiam Ecclesia diruta illa sacra manet gloss. in dict. cap. quæ semel, & vasa semel consecrata semper consecrata permanent, §. sanè de rebus diuis. gloss. in l. sancimus 1. C. de sacrosanct. Eccles. Rursus facit text. in cap. à nobis 1. de senten. excommunic. ubi semel excommunicatus semper remanet excommunicatus, donec absoluitur. Et sic in simili inimicus semel semper præsumitur inimicus, nisi

- 5 nisi probetur reconciliatio, secundum Innocen. in cap. cum oporteat de accus. quem sequitur Bald. in authent. si dicatur, C. de testi. Alexand. in l. 3. ff. de testi. & Crauetta consilio 9. numero 6. Surd. consilio 40. gratis numero 3. & ista est concors, & communis opinio omnium Doctor. vt per Bal. in l. in ipsius per text. ibi. C. famil. eriscund. Et ratio ea est, quoniam voluntas semel posita semper præsumitur durare, nisi probetur mutata. l. sancimus, ff. de testament. c. maiores, §. final. & ibi gloss. in verb. perdurare de baptismo, & l. eum, qui ff. de probat. & l. Lucius in fin. ff. de legat. 2. & Corset, in singul. in verb. præsumptio, il primo post princip. Et similiter semel dominus, vel possessor, semper præsumitur dominus, vel possessor, nisi contrarium probetur, l. siue possidetis, C. prob. & capit. præterea il secundo, & ibi Abb. de transact. in capit. cum inter Canonicos sub num. 7. circa finem, de elect. & item semel malus semper præsumitur malus, l. si cui, §. eisdem, ff. de accus. Reg. semel malus, de reg. iur. in 6. Corn. consilio 146. numero 19. volumine primo, & consilio 101. numero 16. volumine 2. Dyn. & Abb. in capit. inter Canonicos, numero 7. de electio. vbi concedit, quod semel criminofus semper præsumitur persequerare in eodem crimine, nisi emendatus probetur.

Quare in contingentia facti consultus dixi, quod filiatio spiritualis contracta in actu confessionis semper durat, & consequenter Confessarius sollicitans filiam spiritualem semel sibi confessam incidat in penas, vt in proprijs terminis tradit Graff. in cons. 1. de cognat. spirituali.

RESOLVT. LXX.

- 1 Qui per interpositam personam sollicitant puellas ad malum, puniuntur pena mortis.
- 2 Verba sunt accipienda in proprio significato.
- 3 Plus est persuadere, quam facere.
- 4 Si statutum excludit filium ab electione, multo magis excludit nepotem.
- 5 Sollicitatores dicuntur inducentes per suasionibus, mendacijs, aut precibus.
- 6 In maximis criminibus punitur solus conatus.

Qui dicantur sollicitatores ad turpia.

Respondeo, quod cum sollicitudo dicat vehemens studium, & diligentiam ad aliquid egendum, iuxta D. Thom. 2.2. q. 47. art. 9. & ibi Caietan. fit, quod sollicitantes dicuntur non solum illi, qui per se verba impudica multiplicat ad malum, sed etiam, qui inducerent, vel persuaderent ad tale facinus committendum, c. noli, de poenit. distinct. 1. cum plus peccet persuadens, quam faciens, argum. ff. de feruo. corr. l. 1. §. persuadere, Hinc fit, quod qui sollicitaret filiam suam spiritualement per interpositam personam, vt per lenam, quæ varijs promissionibus, & adulationibus trahunt infelices puellas ad malum & puniuntur pena mortis, vt in authent. de leno. §. præconizamus, col. 3. licet de consuetudine, secus vt dixit Iul. Clar. in sua praxi libro quinto, §. final. verbo lenones, ipse sollicitare videtur argum. textus in capitu. mulieres, §. final. de sententia excommunicat. & cap. final. distinct. 8. vbi Geminian. notat, quod ille loqui dicitur, qui explicat sermonem suum per interpositam personam, & sic exprimens verba contractus matrimonij per alium dicitur per se expressisse, & per consequens est ipso iure reprobatus. Nihil enim refert, quod ex æquipollentibus fiat, & qualitercunque quis alij exprimat voluntatem suam, ff. de legat. 3. l. nutu, de constitut. pecu. l. qui autem,

§. final. non enim cortex verborum attendendus est, sed mens legislatoris, quæ fuit, vt omnino tolleretur occasio arcendi Confessarios ab hoc scelere, neve frigescere charitate, ac timore Dei occasio detur maritis, & patribus vxores, atque filias ab hoc sacramento retrahendi, & vt rarius ad illud accedant procurando, vt dixit Diaz in sua praxi capitul. 76. Quod si quis obijciat verba esse accipienda in proprio significato, capitul. in nostra, de iniur. maxime cum sumus in poenis, quæ non sunt extendenda, sed restringenda vulgaris iuribus, respondetur, quod hoc non procedit quando concurrat maior ratio, quare sint poenæ dilatandæ, vt in casu nostro: etenim qui sollicitat per se, tantum ipse peccat, & mulier si consentit, sed qui sollicitat per lenam trahit etiam ipsam ad peccatum, vnde recte dicitur per gloss. in dict. cap. noli, quod plus est persuadere, quam facere. Hinc fit, quod poenæ extendantur ad alium casum ex maiori ratione rationis. Quare dixit Francus in cap. secundo de tempor. ordinand. in 6. quod si statutum excludit filiam a successione, multo magis excludit neptem, in qua est maior ratio, vt excludatur. Tum etiam, quia casus synodalis, qui loquitur de sollicitantibus ad turpia potest intelligi illud ad turpia tam respectu sui, quam alterius personæ. Item sollicitatores dicuntur inducentes per suasionibus, vel mendacijs, aut precibus, vel fraude, aut blanditijs faciunt dicta per Caietan. 2. 2. quæstione, 32. art. 7. versicul. circa. De hac sollicitatione loquitur tex. in cap. sollicitatores, & cap. primo de poenitent. distinct. prima, vbi in his iuribus habetur, quod puniuntur, & si effectus sceleris potiri non possunt, quamuis perfectio flagitio aliter punitur, quam imperfecto dicto §. primo, & in cap. si quis cum feminam eadem dist. dicit Glossa, quod quandoque sola attentatio, vt cap. si quis non dicam rapere 36. quæstione 2. & dicit text. in dict. cap. si quis; attentari pudicitia dicitur cum id agitur, vt ex pudico impudicus fiat. Item solus conatus punitur, vt 14. quæstione quarta, c. quoniam multi. Sola voluntas 27. quæstione prima, cap. nuptiarum. Sola expectatio mercedis 14. quæstione tertia, capit. si fœneraueris sola cogitatio. 6. quæstione prima, capitul. si quis. Sola intentio, de poenit. distinctio prima, cap. si quis cum telo. Sola aggressio. eodem titul. cap. si quis necandi. Solus ausus, cap. si quis pullatus, & in casu nostro sola sollicitatio. Hoc etiam probatur in casu nostro proposito, vbi casus reseruatus loquitur solum de sollicitantibus, & ratio videtur esse, quia sumus in maximis criminibus, in quibus punitur solus conatus dict. cap. si quis non dicam, & cap. si quis tam feminam, & cap. sollicitatores, §. 1. quod secus est in minoribus, quia non sum fur, licet ad aliquem actum processu, l. vulgaris, §. qui furti, & l. si certe, ff. de furt.

PRAXIS BULLÆ PII V. CONTRA mulieres ingredientes septa monasterij virorum.

RESOLVT. LXXI.

- 1 Septa monasterij sunt fines clausuræ monasterij.
- 2 Apud fratres minores, sæpes horum faciunt clausuram.

Quæ dicantur septa monasterij virorum.

Ad effectum incidendi in penas Bullæ Pij Quinti contra mulieres ingredientes septa monasterij virorum fuit quæsitum, quænam dicantur prædicta